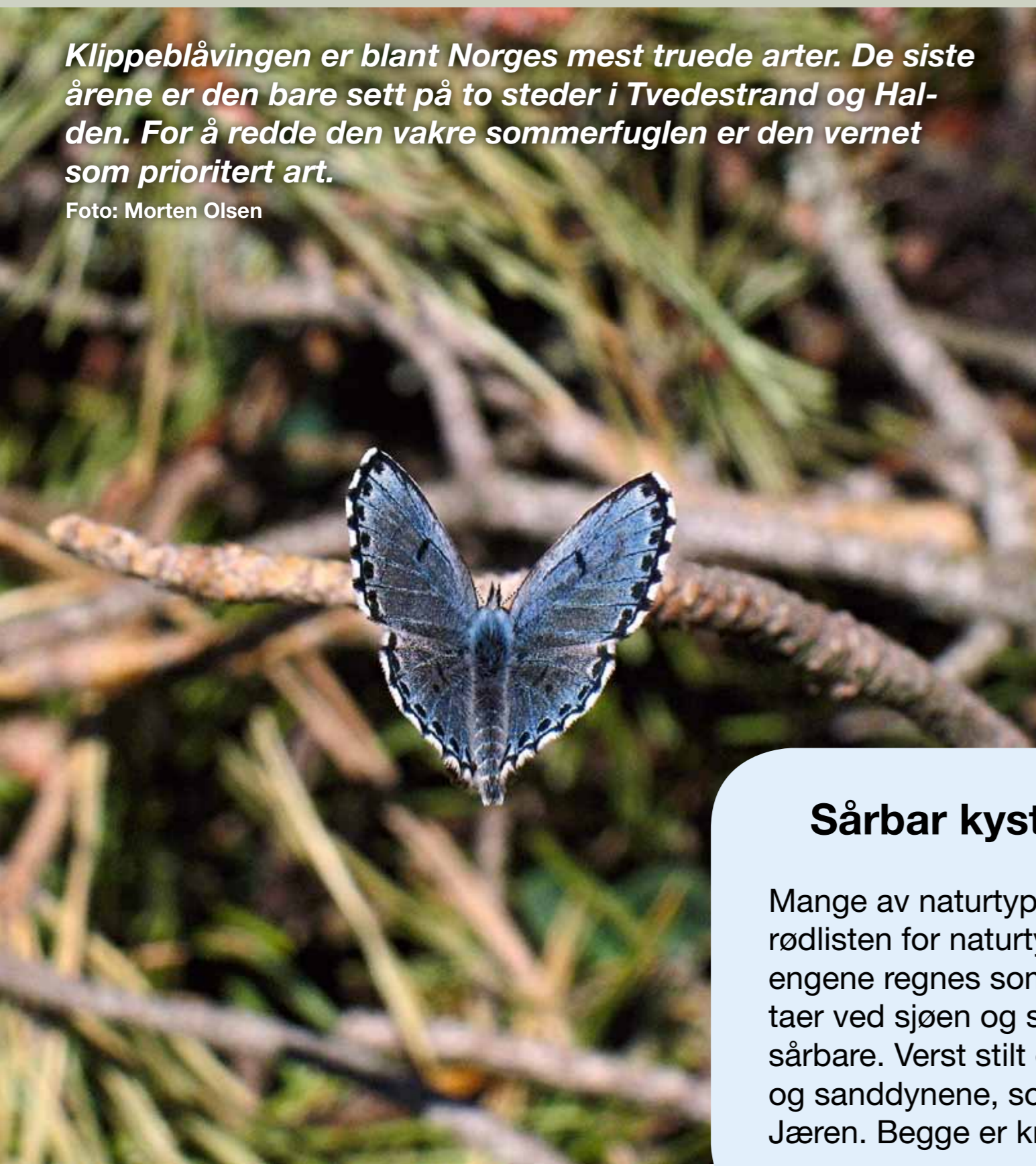


Klippeblåvingen er blant Norges mest truede arter. De siste årene er den bare sett på to steder i Tvedestrand og Halden. For å redde den vakre sommerfuglen er den vernet som prioritert art.

Foto: Morten Olsen



Sårbar kystnatur på rødlisten

Mange av naturtyper i strandkanten står på rødlisten for naturtyper. De artsrike strandengene regnes som nær truet, mens elvedeltaer ved sjøen og sanddyner langs kysten er sårbare. Verst stilt er de sørlige strandengene og sanddynene, som vi blant annet finner på Jæren. Begge er kritisk truede.

Oteren er på fremmarsj. Før den ble fredet i 1982 fantes den knapt sør for Nordland. Nå sees den ofte rundt Oslofjorden og i Rogaland. Oteren kan bli én meter lang og femten kilo tung.

Foto:



I møtet mellom hav og land

Strandbalderbrå er en typisk strandplante, som er vanlig langs hele norskekysten. Den trives godt på berg og knauser i strandsonen.

Foto: Silverjohn/istockphoto.com



I strandkanten lever planter som tåler tørke og salt. Kveke, strandmelde, tangmelde og balderbrå er vanlige syn langs hele kysten. Noen strandenger kan huse hundrevis av insektarter, og i fjæra finner vi små krepser, tang, muslinger og snegler. Strandkanten er stedet der hav møter land, og ut av det møtet skapes den naturen vi alle elsker så høyt.

HAVETS NÆRINGSKJEDE

Næringsstoffer tas opp i ulike typer arter som blomstrer opp når sollyset slipper til om våren. Planteplankton og mikroorganismer er mat for en rekke ulike typer dyreplankton, hvor hoppekrepsen raudåte er viktig. Fisk spiser raudåte, store fisker spiser små fisker, og sjøfugl, sel og havørn spiser fisk.

Fisk står øverst på menyen til sjøfugl, havørn og sel.

Foto: Tycho Anker-Nilssen/SEAPOP



Raudåte er mat for mange typer fisk og sjøpattedyr.

Foto: Frans Rombout/Picturepartners/istockphoto.com



Planteplankton er mat for skjell, dyreplankton som raudåte og andre arter i havet.

Foto: Michael Bok/Flickr.com



Næringsstoffer og sollys gir oppblomstring av planteplankton, tang, tare, sjøgress og mikroorganismer.

Foto: Dimitrij Knorre/istockphoto.com



Artene som lever i fjæra må tåle vær og vind og skiftet mellom flo og fjære. Få leveområder er så skiftende.

Foto: Tobias Richter/istockphoto.com



Hva får vi fra fjæra?

I fjæra kan vi finne mye spiseilig. Her kan du plukke mange typer skjell og snegler, som kan bli de reneste delikatesser om du tilbereder dem godt. Mange typer tang egner seg også til bruk i tangsuppe og andre ramsalte retter.

Utbygging, miljøgifter og fremmede arter

Utbygging i strandsonen, forurensning av miljøgifter og spredning av fremmede arter utgjør betydelige trusler mot sårbar kystnatur. Det bygges fortsatt mye i 100-metersbeltet, flere hundre steder langs kysten er forurenset og fremmede arter som rynkeroser invaderer strender og fortrenger naturlige arter.

Foto: Brytta/istockphoto.com

